

Bryggan på Bergön i Miljööverdomstolen

Publicerat 2022-09-16

Nu har den gamla skrotade flytbryggan från Beckmansviken i Arkösund, som ligger och läcker frigolit ute vid Bergön sedan år tillbaka, blivit en fråga för Mark- och miljööverdomstolen. Ägaren vill ha prövat om den tidigare domen i Mark- och miljödomstolen i Växjö är rätt och/eller om ett skärgårdshemmans fiskerätt kan tvinga en fastighetsägare att **ansöka om tillstånd** hos Länsstyrelsen för att lägga ut bryggor på annans fiskevatten.

Betonghöljet kring flytkroppen har gått sönder och frigoliten ligger öppenför väder och vind.

Foto: Lotta Lanne

I februari i år fastslog Mark-och miljödomstolen i Växjö att Länsstyrelsen gjort fel när de godtog en enkel anmälan om vattenverksamhet som grund för att säga OK till tre bryggor vid Bergön i Sankt Anna. Ägaren ska **ansöka om tillstånd** att lägga ut bryggorna menade domstolen; det räcker inte med den **anmälan** om vattenverksamhet som gjorts. Nu har ägaren överklagat domstolens beslut och överdomstolen har också beviljat prövningstillstånd.

Grunden för prövningstillståndet avslöjas inte av sekretesskäl

På vilken grund Mark-och miljööverdomstolen beviljat prövningstillståndet framgår inte av beslutet eftersom skälen för prövningstillstånd omfattas av överläggningssekretess. Det beskedet ger föredraganden Jennifer Jarebro, vid Svea Hovrätt där Mark- och Miljööverdomstolen är inrymd.

- Det innebär att det tills vidare är okänt om domstolen tar upp ärendet för att
- kunna fastställa om Mark- och miljödomstolen eventuellt har dömt fel eller
 - det behövs en vägledande dom när det gäller frågan om en fastighetsägare har rätt att lägga ut bryggor på sina vatten som samtidigt är någon annans fiskevatten, utan att först göra en ansökan hos Länsstyrelsen och få grönt ljus eller
 - det finns andra synnerliga skäl att ta upp överklagandet till prövning.

Bryggorna, som planeras läggas ut i U-form, ligger tills vidare provisoriskt fastlagda och kätting och betongklumpar för eventuell förankring av bryggan väntar på stranden. Foto: Lotta Lanne

Klarläggande av fiskerätters påverkan på fastighetsägares rådighet efterlyses

Fastighetsägaren – Aspöja Fastigheter AB – hänvisar i sitt överklagande till dels att Mark-och miljödomstolen i Växjö kan ha dömt fel, dels att det behövs en klargörande dom när det gäller fiskerätters påverkan på fastighetsägares rådighet över sina vattenområden. Kan en fiskerätt inskränka en fastighetsägares rådighetsrätt så att hen tvingas ansöka om tillstånd för vattenverksamhet för anläggande av ”särskilt **mindre bryggor**”* undrar bolaget via sin advokatbyrå. Bolaget pekar på att samma domstol i ett annat ärende på Slättö lämnat fiskerättsinnehavarens klagomål över att bryggor inkräktar på fiskerätten, utan avseende; det var tillräckligt med en anmälan till Länsstyrelsen, tyckte domstolen då. I det fallet handlade det om att ersätta en befintlig bryggja med nya.

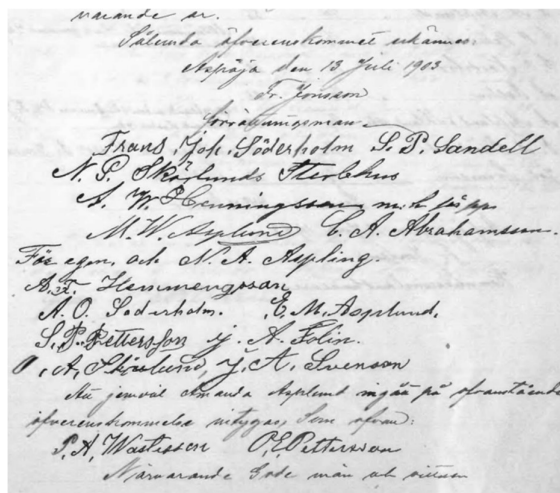
Vilket skydd har skärgårdshemmanens fiskerätter?

När Växjödomstolen underkände Länsstyrelsens hantering av bryggorna på Bergön var det eftersom det fanns en tvist mellan fiskerättsinnehavaren och fastighetsägaren om bryggornas påverkan. Domstolen bedömde att fiskerättsinnehavarens invändningar inte var ”uppenbart obefogade”. I en sådan situation räcker det inte med att Länsstyrelsen nöjer sig med en **anmälan** om vattenverksamhet, ansåg domstolen. Det krävs en **ansökan** om vattenverksamhet och en prövning innan bryggorna får läggas ut.

Principfrågan om fiskevattensrättigheters påverkan på fastighetsägares rådighet över samma vatten, prövades aldrig av Mark-och miljödomstolen, som dock menade att bolaget inte ”kan anses ha fullständig äganderätt över vattenområdet”.

Den frågan togs upp i ett överklagande från Fiskareförbundet, som påpekade att rätten till mark och fiskevatten haft samma tyngd sedan laga skifte 1903 då de aktuella fiskevattnen fördelades på de olika skärgårdshemmanen.

Vilket skydd finns det idag för fiskevattensrättigheterna? undrade Fiskareförbundet men deras fråga behandlades aldrig av domstolen som konstaterade att organisationen saknade talerätt.

Vid Laga skifte 1903 undertecknade hemmansägarna på Aspöja fördelningen av fiskerätterna kring de olika öarna.

Långa väntetider i Mark- och miljööverdomstolen

När Mark-och miljööverdomstolen nu har beviljat prövningstillstånd är det bara fiskerättsinnehavaren som inom två veckor har rätt att yttra sig i målet och meddela om hen medger eller motsätter sig att den klagande fastighetsägaren får sin begäran om ändring av mark-och miljödomstolen beviljad. Om Mark- och miljööverdomstolen beslutar undanröja underrättens dom så gäller Länsstyrelsens godkännande av anmälan om vattenverksamhet från 2020.

Hur lång tid det kan ta innan Mark- och miljööverdomstolens dom kommer är osäkert. På domstolens hemsida berättar de om långa väntetider och föredraganden Jennifer Jarebro svarar på Arkipelagets fråga att det erfarenhetsmässigt handlar om minst ett halvår.

*) Samtidigt som bolaget 2020 anmäler vattenverksamhet för ”mindre bryggor” arbetar bolaget med en detaljplan som siktar på en omfattande exploatering av Bergön med mer än hundra hus och ett par marinor, som kommunen beviljat planbesked 2018. Bergön, en framtida knutpunkt i Sankt Anna Skärgård – Bergön i S:t Anna Skärgård (bergon.com)